Crna Gora
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore
Ombudsman

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 180/2018
Podgorica, 7. maj 2018. godine
MP/MP

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/11 i 32/14) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", broj 53/14), nakon završenog ispitnog postupka daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, XX, iz Kotora podnio je pritužbu na rad Ministarstva odbrane.

U pritužbi je naveo: da se 5. marta 2010. godine, obratio Generalštabu Vojske Crne Gore sa zahtjevom za redovno unaprjeđivanje u čin zastavnika; da je njegov zahtjev uredno zaveden i uz propratni akt dostavljen Mornarici Vojske Crne Gore, kako bi se proslijedio organu nadležnom za odlučivanje, odnosno Generalštabu; da je s obzirom da zahtjev nije proslijeđen više puta urgirao da se postupi po njegovom zahtjevu i da mu se dostavi odgovor, ali da je dobio odgovor od nenadležnog organa .

Podnosilac je uz pritužbu dostavio određenu dokumentaciju.

II Postupanje Zaštitnika

2. Razmatrajući prihvatljivost pritužbe, budući da se pritužba odnosi na postupanje iz 2009. godine, Zaštitnik je saglasno odredbi člana 32 stav 2 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda CG, a s obzirom na značaj slučaja, ocijenio pritužbu prihvatljivom (ratione temporis), pokrenuo ispitni postupak i od Ministarstva odbrane zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe.

3. Tim povodom Ministarstvo odbrane, aktom br. 808-06-1608 18-2, od 19. marta 2018. godine, dostavilo je izjašnjenje Zaštitniku u kojem je navedeno: da je prema podacima iz službene evidencije XX, stariji vodnik I klase, podnio Mornarici Vojske Cme Gore zahtjev br. 821-1 od 5.marta 2010. godine, za dostavljanje Generalštabu Vojske Crne Gore predloga za njegovo unapređivanje u neposredno viši čin, odnosno u čin zastavnika retroaktivno, sa datumom 11. aprila 2009. godine; da je na taj zahtjev Mornarica Vojske Crne Gore odgovorila aktom br. 821-3 od 8. marta 2010. godine, u kojem je imenovanom ukazano da njegov zahtjev nije u skladu sa Zakonom o Vojsci Crne Gore, koji uređuje ovu materiju, te da ne ispunjava propisane uslov za unapređivanje; da su odredbama čl. 69-67

Zakona o Vojsci Crne Gore ("Službeni list RCG" br. 47/07) bili propisani uslovi za unapređivanje u viši čin profesionalnih vojnih lica, koji status ima i imenovani, vrijeme potrebno za unapređivanje i postupak za unapređivanje; da ispunjenjem samih uslova za unapređivanje nije značilo i unapređivanje u viši čin, po automatizmu, već je to trebao da procijeni nadležni starješina u konkretnom slučaju komandant Mornarice Vojske Crne Gore i ako je to u skladu sa planom unapređivanja i potrebama službe dostavljao je predlog po službenoj dužnosti načelniku Generalštaba Vojske Crne Gore, koji je na osnovu člana 16 pomenutog zakona bio nadležan za donošenje odluke o unapređivanju; da je nesporno da se unapređivanje profesionalnih vojnih lica vrši po službenoj dužnosti, a ne po zahtjevu lica, kako je to imenovani učinio u konkretnom slučaju; da je u vrijeme podnošenja zahtjeva imenovanog na sanazi bio Zakon o Vojsci Crne Gore ("Službeni list CG" br 88/09) koji je u odredbama člana 61-67 uređivao unaprjeđivanje profesionalnih vojnih lica i da XX nije ispunjavao uslove za unaprjeđivanje u viši čin, propisane citiranim zakonom, a da posebno nije poznavao strani jezik, po testu STANAG na nivou 1, za podoficire; da su nesporne činjenice da je imenovani na svoj zahtjev dobio odgovor od strane Mornarice Vojske Crne Gore, kao nadležne komande i da je od strane komandanta Mornarice, u skladu sa ovlašćenjima procijenjeno da nema uslova da inicira postupak unaprjeđivanja imenovanog i da se dostavi predlog Generalštabu Vojske Crne Gore.

4. Nakon toga, aktom br. 180/18, od 17. aprila 2018. godine, od Ministarstva odbrane - Generalštaba Vojske Crne Gore Zaštitnik je zatražio dopunsko izjašnjenje na navode koji se odnose na nepostupanje Generalštaba po predlogu Komande - brigade za specijalne operacije br. 679 -2, od 15. aprila 2009. godine koji je potpisao komandant - potpukovnik Dragutin Dakić za unaprjeđenje starijeg vodnika I klase XX.

5. Postupajući po zahtjevu Zaštitnika, Generalštab Vojske Crne Gore, aktom br. 808-06-1608/18-4, od 27. aprila 2018. godine, dostavio je dopunsko izjašnjenje u kojem je navedeno: da je s obzirom da stariji vodnik I klase XX nije ispunjavao uslove za unaprjeđenje u viši čin, Generalštab, aktom br. 80703/1354-4, od 7. maja 2009. godine, ukazao na tu činjenicu i vratio predlog Brigade za specijalne operacije br. 679 -2, od 15. aprila 2009. godine, kao neosnovan.

Uz ovo izjašnjenje dostavljena je Zaštitniku kopija akta br. 80703/1354-4, od 7. maja 2009. godine.

III Utvrđene činjenice

6. Na osnovu pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije, utvrđeno je:

- da je Komanda - Brigada za specijalne operacije 15. aprila 2009. godine, podnijela predlog za unaprjeđenje starijeg vodnika I klase XX Generalštabu Vojske Crne Gore;
- da Generalštab Vojske Crne Gore, nije uvažio predlog za unapređenje podoficira XX i za još jedno lice - podoficira iz razloga što imenovani ne ispunjavaju uslove za unapređenje u viši čin i da je predlog vratio Komandi brigade za specijalne operacije, aktom br. 80703/1354-4, od 7. maja 2009. godine;
- da o predmetnoj odluci Generalštaba XX nije obaviješten;
- da je XX, Mornarici Vojske Crne Gore, 5. marta 2010. godine, podnio zahtjev za dostavljanje predloga za njegovo unapređenje u neposredno viši čin Generalštabu Vojske Crne Gore;
- da je postupajući po tom zahtjevu, Mornarica Vojske Crne Gore imenovanom dostavila odgovor, od 8. marta 2010. godine.

IV. Relevantni propisi

7. Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“, br. 1/07) određeno je:

“Svako ima pravo da se, pojedinačno ili zajedno sa drugim, obrati državnom organu ili organizaciji koja vrši javna ovlašćenja i da dobije odgovor.”(član 57/1)

8. Zakonom o Vojsci Crne Gore ("Službeni list RCG" br. 47/07)[1] propisano je:

"Unapređivanje u činove vrši se u skladu s Planom unapređivanja i potrebama službe. Plan iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo. (član 59)

"Profesionalno vojno lice može biti unaprijeđeno u viši čin, ako ispunjava sljedeće opšte uslove: 1) da je za posljednji period ocjenjivanja prije unapređivanja imalo povoljnu ocjenu, s tim da za posljednje dvije godine prije unapređivanja nije bilo ocijenjeno nepovoljnom ocjenom; 2) da za posljednje dvije godine prije unapređivanja nije bezuslovno kažnjeno za krivično djelo kaznom zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci; 3) da u toku posljednje godine prije unapređivanja nije bilo kažnjeno za disciplinski prestup; 4) da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti za disciplinski prestup; 5) da ispunjava uslove za postavljenje na formacijsko mjesto višeg čina; 6) da u određenom činu ima provedeno propisano vrijeme. Profesionalni oficir u činu kapetana – poručnika bojnog broda, koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, može biti unaprijeđen u viši čin, ako je proveo na formacijskom mjestu majora – kapetana korvete najmanje godinu dana. Profesionalni oficir u činu majora – kapetana korvete, koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, može biti unaprijeđen u viši čin, ako je proveo na formacijskom mjestu potpukovnika – kapetana fregate najmanje godinu dana. Profesionalni oficir u činu potpukovnika – kapetana fregate, koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, može biti unaprijeđen u viši čin, ako je proveo na formacijskom mjestu pukovnika- kapetana bojnog broda najmanje godinu dana i ima završenu školu usavršavanja komandno-štabnog nivoa ili naučno zvanje magistra, specijaliste u naučnoj oblasti, odnosno položen pravosudni ispit. Profesionalni oficir u činu pukovnika – kapetana bojnog broda, koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, može biti unaprijeđen u viši čin, ako je proveo na formacijskom mjestu brigadnog generala – komodora najmanje godinu dana i ima završenu školu usavršavanja operativno-strategijskog nivoa ili naučno zvanje doktora nauka. (član 60)

"Postupak za unapređivanje profesionalnih vojnih lica pokreće nadležni starješina na položaju komandanta samostalnog bataljona i višem položaju. Postupak za unapređivanje lica iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo". (član 63)

9. *Zakonom o Vojsci Crne Gore ("Službeni list CG" br. 88/09)[2] propisano je:*

"Vojno lice unapređuje se u čin u skladu sa ovim zakonom i potrebama službe. Potrebe službe iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Planom unapređivanja vojnih lica, koji donosi Ministarstvo. Plan unapređivanja vojnih lica donosi se za period od pet godina.(član 61)

"Profesionalno vojno lice može biti unaprijeđeno u viši čin, ako ispunjava sljedeće opšte uslove: 1) da je prije unapređivanja imalo povoljnu ocjenu, s tim da za posljednje dvije godine prije unapređivanja nije bilo ocijenjeno nepovoljnom ocjenom; 2) da za posljednje dvije godine prije unapređivanja nije bezuslovno kažnjeno za krivično djelo kaznom zatvora u trajanju do šest mjeseci; 3) da u toku posljednje godine prije unapređivanja nije bilo kažnjeno za disciplinski prestup; 4) da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti za disciplinski prestup; 5) da u određenom činu ima provedeno propisano

[1] Zakon je važio u vrijeme podnošenja predloga od 15. aprila 2009. godine.
[2] Zakon je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva od 5. marta 2010. godine.

vrijeme; 6) da poznaje strani jezik po testu Standardization Agreement (STANAG) na nivou 1 - za podoficira, odnosno na nivou 2 - za oficira. (član 62 tač.1,2,3,4,5 i 6)
" Postupak za redovno unapređivanje profesionalnih vojnih lica pokreće nadležni starješina na položaju komandanta samostalnog bataljona, njemu ravnog ili višeg položaja. Postupak za unapređivanje lica iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo". (član 65)

10.Pravilnikom o postupku unaprjeđivanja profesionalnih vojnih lica ("Službeni list CG2 br. 47/07 propisano je:
" Ovim pravilnikom propisuje se postupak za unaprjeđivanje i postupak i sulovi za vanredno unapređivanje podoficira, podoficira po ugovoru, oficira i oficira po ugovoru. (član 1)
Postupak za unapređivanje profesionalnih vojnih lica pokreće se predlogom koji se podnosi u roku od osam dana od dana ispunjenja uslova za unaprjeđivanje. (član 2)
Predlog za unaprjeđivanje profesionalnih vojnih lica podnosi nadležni starješina, u skladu sa Planom unaprjeđivanja i potrebama službe. Predlog iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji čini sastavni dio ovog pravilnika". (član3)
Akt o unapređivanju sadrži (....) čin u koji se unaprjeđuje i datum unaprjeđivanja. Prepis akta iz stava 1 ovog člana, dostavlja se unaprijeđenom licu, podnosiocu predloga za unapređenje i Ministarstvu". (član 6 st.1 i 2)

11. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11), propisano je:

"Nakon završenog ispitivanja povrede ljudskih prava Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (član 41)

Zaključna ocjena

12. Polazeći od sadržine pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije, u odnosu na navode iz pritužbe u kojima podnosilac ukazuje da po predlogu za njegovo unapređenje od 2009 godine nije odlučeno, Zaštitnik je utvrdio da je Komanda - Brigada za specijalne operacije 15. aprila 2009. godine, na propisanom obrascu podnijela predlog za unaprjeđenje starijeg vodnika I klase XX Generalštabu Vojske Crne Gore; da taj predlog Generalštab Vojske Crne Gore nije uvažio iz razloga što imenovani nije ispunjavao zakonom propisane uslove za unapređenje i da je predlog vraćen Komandi brigade za specijalne operacije, aktom br.80703/1354-4, od 7. maja 2009. godine.

13. Međutim, na osnovu izjašnjenja Generalštaba Vojske Crne Gore i dostavljene dokumentacije Zaštitnik nije mogao utvrditi da li je o predmetnoj odluci Generalštaba obaviješten XX. Sama činjenica da podnosilac pritužbe u svojoj pritužbi navodi da do dana podnošenja pritužbe (1. marta 2018. godine) nije odlučeno po predlogu ukazuje na to da imenovani nije obaviješten o odluci Generalštaba Vojske Crne Gore.

14. Zaštitnik smatra da je u konkretnom slučaju Komanda Brigade za specijalne operacije trebala obavijestiti XX o ishodu postupanja po predlogu za njegovo unapređenje - odluci Generalštaba Vojske Crne Gore.
Ovakvo postupanje nadležne Komande Mornarice Vojske Crne Gore po mišljenju Zaštitnika nije u skladu sa načelima i principima dobre uprave.

15. Standard dobre uprave u postupanju organa podrazumijeva obavezu organa da se o ishodu postupaka u kojima se odlučuje o ostvarivanju nekog prava obavijeste lica o čijim pravima se odlučuje. U protivnom, drugačije postupanje ima za posljedicu stvaranje pravne nesigurnosti i otežavanje pravnog položaja lica o čijim pravima se odlučuje.

16. Što se tiče dijela pritužbe u kojoj podnosilac navodi da je povodom njegovog zahtjeva, od 5. marta 2010. godine, koji je dostavio Mornarici Vojske Crne Gore za dostavljanje Generalštabu predloga za njegovo unaprjeđenje dobio odgovor od nenadležnog organa Zaštitnik smatra da navodi iznijeti u pritužbi nijesu prihvatljivi.

17. Naime, odredbama čl. 61-67 Zakona o Vojsci Crne Gore ("Službeni list CG" br. 88/09) koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva bili su propisani uslovi i postupak za unapređenje profesionalnih vojnih lica. Shodno tom zakonu i propisom koji je bliže uredio postupak unapređenja profesionalnih vojnih lica predlog za unaprjeđenje vojnog lica koji je ispunjavao zakonom propisane uslove u skladu sa Planom unapređenja i potrebama službe podnosio je nadležni starješina.
U konkretnom slučaju predmetni zahtjev podnijet je lično od strane XX, a ne od strane nadležnog starješine. Postupajući po tom zahtjevu nadležni starješina Mornarice Vojske Crne Gore našao je da imenovani ne ispunjava zakonom propisane uslove za unapređenje i da nema osnova za podnošenje predloga Generalštabu za unapređenje, o čemu je podnosilac zahtjeva obaviješten.
S tim u vezi Zaštitnik podsjeća da nema mandat da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

18. Na osnovu utvrđenog stanja i činjenice da je institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore ustanovljena u cilju uspostavljanja i promovisanja dobre uprave i vladavine prava, odnosno radi zaštite ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava, Zaštitnik daje

P R E P O R U K U

Ministarstvu odbrane - Generalštabu Vojske Crne Gore

da se u budućim postupanjima po odlukama za unapređenje profesionalnih vojnih lica u slučaju kad se ne prihvati predlog za unapređenje profesionalnog vojnog lica u viši čin, obavijesti vojno lice za koje je podnijet predlog za unapređenje.

Ministarstvo odbrane - Generalštab Vojske Crne Gore dužno je da, u roku od 15 dana od dana prijema ovog mišljenja, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore dostavi izvještaj o radnjama i mjerama koje su preduzete radi izvršenja preporuke.

ZAŠTITNIK
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Šućko Baković

Dostavljeno:
- podnosiocu pritužbe
- Ministarstvu odbrane - Generalštabu Vojske Crne Gore
- a/a